

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

"У дапамогу педагогу"
Серыя

*Сто тысяч год някалі вакол шуміць намі,
Сто тысяч год някалі вакол гудзіць дубровы,
Накуль гудзіць вакол свідтаць наша мова,
Накуль і сьць беларусь на Зямлі.*

У. Караткевіч

kZ dZ \ d

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Запрашаем на ўрок

- 3 Назарук А. М. Скланенне, ужыванне і правапіс састаўных колькасных лічэбнікаў (VI клас)
- 5 Мастоўская Н. А. Змяненне займеннікаў. Асабовыя займеннікі, іх змяненне, утварэнне і правапіс (VI клас)
- 9 Габіс І. Ф. Злучнік як службовая часціна мовы (VII клас)
- 13 Радзійон Л. В. Знакі прыпынку ў сказах з простаю мовай. Правапіс *не* з дзеясловамі (урок у IX класе інтэграванага навучання і выхавання)
- 17 Куляшова Н. А. Сказы з ускоснай мовай (першы ўрок па тэме, IX клас)
- 20 Трочкая Т. А. Займальны дыдактычны матэрыял на ўроках беларускай літаратуры ў VI класе
- 24 Кузьміч А. Ф. Змітрок Бядуля. «Шчасце не ў золаце» (VII клас)
- 27 Скрыпчанка І. М. Ідэйна-мастацкі змест аповесці Я. Сіпакова «Кулак» (XI клас)

Навуковыя публікацыі

- 33 Лаўрык Т. А. Гістарычная проза Леаніда Дайнекі: актуальныя аспекты вывучэння

Методыка і вопыт

- 41 Пукала В. М. Тэматычны трэнажор па пунктуацыі (паводле твораў У. Караткевіча, IX, XI класы)
- 46 Якімовіч А. М. Вывучаем беларускі правапіс: практыкум

Рыхтуемца да тэсціравання

- 51 Васілевіч С. Л. Вучэбна-трэніровачныя тэсты па беларускай мове: комплексныя заданні № 100—101

Пазакласная работа

- 59 Марцэвіч Т. А. Не сілай, а розумам (квэст-гульня для вучняў V—VI класаў)

Займальны матэрыял

- 64 Алесь Гарун: жыццё і творчасць: крыжаванка. Склала В. У. Глушко

На другой старонцы вокладкі — партрэт Веры Вярбы (Гертруда Пятроўна Сакалова, 1942—2012). Мастак А. Ю. Прынькова.

На трэцяй старонцы вокладкі — фотаздымак помніка пісьменніку-мемуарысту і дзяржаўнаму дзеячу Мікалаю Крыштофу Радзівілу Сіротку (1549—1616) у Нясвіжы. Скульптары — Леў і Сяргей Гумілеўскія. Знаходзіцца ў Старым парку, адкрыты ў 1993 годзе. Фота [Shutterstock.com](https://www.shutterstock.com).

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса).

Рэдактар А. В. Міронава. Карэктар А. У. Бельская.
Макет і вёрстка І. М. Кузьмянковай.

Выхад у свет 30.03.2022. Фармат 60×84¹/₈. Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 7,44. Ул.-выд. арк. 6,02.
Тыраж 1037 экз. Заказ 28. Цана свабодная.

Адрас рэдакцыі часопіса «Беларуская мова і літаратура»: Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск, тэл.: 393-93-20.

Надрукавана ў таварыстве з абмежаванай адказнасцю «СУГАРТ».

ЛП № 02330/427 ад 17.12.2012. Вул. Кнорына, д. 50, корп. 8, каб. 305, 220103, г. Мінск